

MAANDBLAD

UITGEGEVEN DOOR HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG.

VERSLAG DER MAANDELIJSCH VERGADERING VAN HET NATUURH. GENOOTSCHAP OP L.L. 1 DECEMBER.

Bij opening der vergadering, tegen 8 uur, zijn met den voorzitter aanwezig de heeren: B. Gerritzen, Aug. Kengen, Br. Loyola, Br. Pius, W. de Backer, C. A. Idzerda, Br. Christinus, Dr. A. Muskens, Joh. Th. v. d. Zwaan.

De Voorzitter toont den aanwezigen eene monstruositeit van 'n wijngaardslak, *Helix pomatia* L., welke in 't vorige nummer van 't Maandblad door hem werd beschreven.

Verder laat hij zien een Siberische lijster *Turdus Sibericus* Pallas (jong exemplaar), uit de collectie de Wever. Blijkens 't etiket werd ze in 1850 te Maastricht gevangen. Bij een bezoek van den heer P. Hens aan 't Museum wees deze den heere Cremers er op, dat voor zoover bekend, deze vogel nog nooit in Nederland werd waargenomen. 't Voorwerp in 't Maastrichter Museum is dus zeer waardevol.

Naar aanleiding hiervan ontspon zich 'n geanimeerde discussie tusschen de aanwezigen over 't voorkomen en 't observeren, nut en schade van vogels in Limburg. De heer W. de Backer deelt de vondst mee, in 1912, te Limmel van een waterpieper, *Anthus Spioletta* L. (zie elders nummer van dit Maandblad).

Hierna vertoont de Voorzitter enkele land- en zoetwatermollusken, n.l. *Helix fruticum* Müll. en *Dreysena polymorpha* Pallas.

In 't Bosscherveld, dicht bij Belvédère bevinden zich op $\pm 1\frac{1}{2}$ M. diepte leem- en zandlagen, waarin talloze schelpen van land- en zoetwatermollusken zitten.

Wijlen Cas. Ubaghs heeft hierop gewezen in zijn l'homme préhistorique etc.

Ubaghs drukt er zijne verwondering over uit, dat terwijl tegenwoordig de mossel *Dreysena polymorpha* P. zeer veelvuldig huist in Maas, Zuid-Willemsvaart en Jeker, hare schelpen niet voorkomen in bovengenoemde klei- en zandlagen, wier ontstaan daar toch heel zeker aan het Maaswater te danken is. Klaarblijkelijk is het aan Ubaghs onbekend geweest, dat de aanwezigheid dezer mossel in Europa eerst dateert van omstreeks 1825, toen ze van uit Zuid-Rusland eene invasie deed in de Europeesche zoetwateren.

Tusschen de schelpen, welke de heer Cremers verleden jaar verzamelde uit deze lagen, bevindt zich wel *Helix fruticum* M.

Deze landslak heeft hij tot dusverre alléén aange troffen (levend) in de buurt van St. Pieter (Roode haan) en tusschen Elsloo-Geulle.

Zou, vraagt hij zich af, terwijl *Dreysena polymorpha* P. zich meer en meer alom verspreid heeft,

Helix fruticum L. wellicht 'n beestje zijn, 'twelk langzamerhand aan 't verdwijnen is?...

Pastoor A. Kengen heeft meegebracht een tusschen rietstengels kunstig gevlochten nest van de dwergmuis (*Mus minutulus* L.) uit de buurt van Geulle. Tengevolge dezer demonstratie hoorden we een verhandeling tusschen de leden over 't voorkomen in Limburg van verschillende muizen (huismuis, boschmuis, grijze en bruine veldmuizen).

'n Bezichtiging van de collectie Dr. Pergens in 't Museum aanwezig besloot de bijeenkomst.

VERZOEK AAN DE BEZOEKERS VAN DE MAANDELIJSCH VERGADERINGEN.

Zij die op de maandelijksche vergaderingen eene mededeeling doen, worden verzocht ze, althans in 't kort, op schrift te brengen. Dit met 't oog op de juistheid der verslagen van deze vergaderingen.

J. C.

AVIFAUNA VAN LIMBURG.

In de jaarberichten van het Genootschap uit de jaren 1912 e.v. komt van de hand des Heeren Nillesen te Rolduc een belangwekkend overzicht voor der in wilden staat in de provincie Limburg voorkomende vogelsoorten. De schrijver bepaalt er zich evenwel toe met in algemeene termen de meerdere of mindere zeldzaamheid of talrijkheid van elke soort te vermelden, zonder in locale details te treden.

Nu is het echter een niet te loochenen feit, dat de Avifauna van een bepaalde streek aan schommelingen, ja zelfs aan ingrijpende veranderingen (voornamelijk tengevolge van gewijzigde bodemcultuur) onderhevig is, zoodat het voor de bestudeering van dit verschijnsel hoogst noodzakelijk is de lokale Avifauna te fixeeren en de juiste verbreiding van iedere vogelsoort in de verschillende deelen van een gebied (in casu de provincie Limburg) zoo nauwkeurig mogelijk vast te stellen. Een algemeen overzicht is daartoe niet voldoende.

Er is in de laatste vijftig jaren o.a. in N.W.-Europa een duidelijk voortdringen van verschillende vogelsoorten van Oost naar West bemerkbaar. Ik wijs slechts op de Groote gele Kwikstaart, de Zwarte Roodstaart, de Zwarte Specht, de Europeesche Kanarie enz., welke allen hun broedgebied steeds meer naar het Westen verplaatsten en zulks nog doen.

Onze provincie, welke over een groote uitgestrektheid de oostgrens van Nederland vormt, biedt in dit geval uiteraard een zeer geschikte gelegenheid tot waarneming van dit verplaatsingsverschijnsel en ik acht het derhalve van groot belang, dat ook